

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Assenedestraat

Evergem, Oost-Vlaanderen

2024G117

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Wouter Van Goidsenhoven

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2024

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Synthese	5
1.3 Gemotiveerd advies	7
BIBLIOGRAFIE	8
BIJLAGE	9

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de uitbreiding van het bestaande tankpark met 5 tanks ter hoogte van de Oleon site in Ertvelde, deelgemeente van Evergem, provincie Oost-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 6703 m², over het gehele terrein zijn bodemingrepen voorzien.

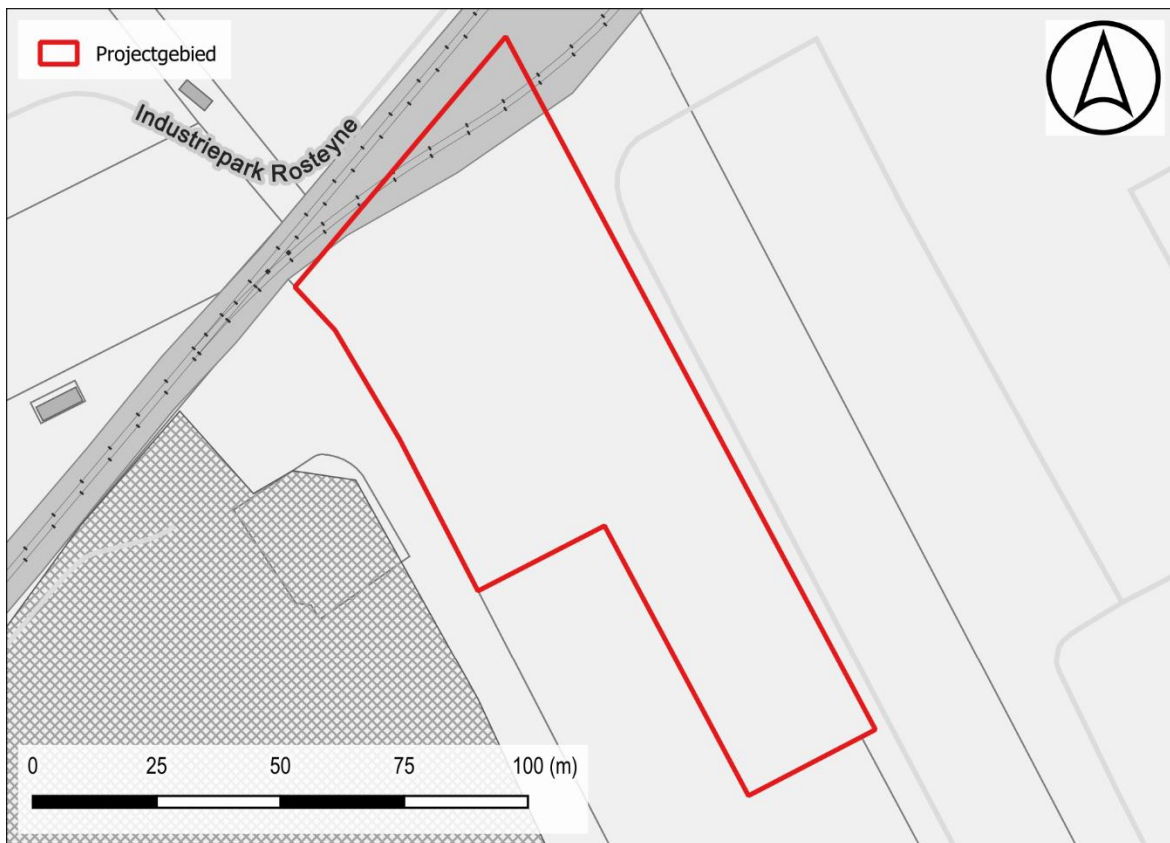
Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 5000 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2024G117	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 109290	Y ₁ : 208032
	X ₂ : 109764	Y ₂ : 208371
KADASTER	Evergem Afdeling 4, Ertvelde, Sectie A, Nummer 902P	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de uitbreiding van een bestaand tankpark aan de Assenedestraat in Ertvelde, deelgemeente van Evergem. Het plangebied is ca. 6703 m² groot en ligt op heden braak. Het huidige projectgebied wordt ingesloten door zones die zijn opgenomen in de GGA.

Landschappelijk gezien is het plangebied gelegen in het Gentse havengebied, net ten westen van het kanaal Gent – Terneuzen. De voorloper van dit kanaal, de Sassevaart, werd uitgegraven als antwoord op het dichtslibben van de Zwingel en de zoektocht naar een nieuwe verbinding tussen Gent en de Noordzee. De Sassevaart werd grotendeels aangelegd in een oude zijgeul van de Schelde. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied een profielopbouw weer waarvan de top bestaat uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen die rusten op fluviaat afzettingen van het Weichseliaan en getijdenafzettingen van het Eemiaan. De bodemkaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied geen informatie weer met betrekking tot bodemopbouw en bewaringskansen. Rondom het onderzoeksgebied zijn grote polygonen opgehoogde gronden en vergraven gronden weergegeven. Ter hoogte van het plangebied zijn meerdere boringen opgenomen in de DOV-databank. Hierbij wordt de melding gemaakt van puinbijneming tot ca. 1 m diepte. Deze boringen dateren uit de late jaren '80 dus voor het terrein volledig werd ontwikkeld en vervolgens terug werd bouwrijp gemaakt. Deze gegevens doen vermoeden dat de bodem ter hoogte van het plangebied deels is opgehoogd en verstoord.

De cartografische bronnen reflecteren een landelijke en open omgeving. Op de Ferrariskaart is te zien dat het plangebied ingekleurd is als bos en akkerland. Ter hoogte van en rondom het terrein is geen bebouwing afgebeeld. Het terrein wordt doorsneden door een noordwest-zuidoost gerichte weg. Ten zuiden van het onderzoeksgebied bevindt zich de historische kern van het kanaaldorp Rieme. Ten noordwesten is het gehucht Callemansputte te zien. Op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal is weinig verandering op te merken inzake het landgebruik. Tijdens de Eerste Wereldoorlog wordt door de Duitse troepen parallel aan de Nederlandse grens een verdedigingslinie uitgebouwd. Deze 'Hollandstellung' moest verdediging bieden tegen een geallieerde invasie door het neutrale Nederland. Meerdere bunkers van deze linie zijn nog bewaard in de regio. Tijdens WOII worden de olieopslagplaatsen langs het kanaal gebombardeerd door de geallieerden. Hierbij wordt het kanaaldorp volledig verwoest. Bij werken in de omgeving zijn dan ook op meerdere locaties vliegtuigbommen aangetroffen. Doorheen de orthofotosequentie is reeds op het oudste luchtbeeld industriële activiteit te zien binnen de grenzen van het onderzoeksgebied. Op het beeld van 2000-2003 is te zien dat het terrein integraal verhard en bebouwd is. Op de daaropvolgende luchtbeelden is te zien dat de aanwezige infrastructuur stelselmatig wordt gesloopt. Op de luchtfoto van 2017 is te zien hoe het volledige terrein en de zone te oosten ervan braak komen te liggen. Ongetwijfeld hebben de bouw- en sloopactiviteiten reeds een versturende impact gehad op het bodemarchief.

Ten oosten van het onderzoeksgebied werden reeds meerdere archeologische onderzoeken uitgevoerd. Hierbij moet zeker verwezen worden naar de grootschalige onderzoekscampagne in functie van het koppelgebied 'Rieme-Noord' dat werd ontwikkeld naar aanleiding van de realisatie van het zuidelijk gelegen Kluisendok. Tijdens dit onderzoek werden off-site relicten aangetroffen en onderzocht uit de metaaltijden, Romeinse periode,

middeleeuwen en vroegmoderne periode. Opvallend is een groot aantal houtskoolmeilers die in kaart werden gebracht die zowel in de Romeinse periode als middeleeuwen te dateren zijn. Tevens werden er meerdere cirkelvormige structuren waargenomen waarvan de interpretatie niet geheel duidelijk is. Bij luchtfotografische prospectie in de ruimere omgeving zijn eveneens cirkelvormige structuren waargenomen. Mogelijk dient toch rekening gehouden met de inrichting van een funeraire ruimte op de hoger gelegen terreinen langs de oude Scheldegeul. Bij verschillende onderzoeken werden ook lithische artefacten ingezameld. Deze werden enerzijds verzameld tijdens vlakdekkend onderzoek of proefsleuven waardoor de stratigrafische positie hiervan niet langer achterhaald kan worden. Ook werden er enkele archeologische boorcampagnes uitgevoerd in de ruime omgeving langs het kanaal, echter konden hier geen in-situ bewaarde concentraties herkend worden.

Hoewel op basis van landschappelijke factoren in de omgeving van het plangebied uitgegaan dient te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed kan op basis van de beschikbare informatie aangenomen worden dat het bodemarchief ter hoogte van het onderzoeksgebied is verstoord.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande ingrepen aan de Assenedestraat te Ertvelde worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. De voornaamste reden hiervoor is de aangenomen mate van verstoring door de industriële activiteiten en bouw- en sloopwerken die reeds hebben plaatsgevonden binnen de contouren van het plangebied.

Met betrekking tot eventueel aanwezige artefactensites kan redelijkerwijs aangenomen worden dat de realisatie en sloop van de voormalige bebouwing en verharding het bodemprofiel reeds duchtig heeft omgewoeld. De kans dat er nog in-situ bewaarde artefactenconcentraties aanwezig zijn binnen de contouren van het onderzoeksgebied wordt als bijzonder klein ingeschat.

Ook met betrekking tot erfgoed bestaand uit bodemsporen moet gewezen worden op de activiteiten die reeds hebben plaatsgevonden op het terrein. Hoewel geenszins gesteld kan worden dat het plangebied vlakdekkend is verstoord kan redelijkerwijs wel aangenomen worden dat de bouw- en sloopactiviteiten het bodemarchief sterk zullen hebben gefragmenteerd. Dit impliceert dat indien nog sporen aanwezig zijn in de bodem deze nooit in hun onderlinge relatie onderzocht zullen kunnen worden. Hierdoor kan bij verder onderzoek niet veel meer verwacht worden dan een zo goed als contextloze indicatie voor menselijke aanwezigheid in het verleden. Indien dan ook nog rekening wordt gehouden met de relatief beperkte diepte van de ingrepen en de oppervlakte hiervan kan enkel geconcludeerd worden dat de kans op wezenlijke kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek als zeer beperkt ingeschat kan worden. Vanwege dit beperkte potentieel inzake kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol beschouwd.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerendergoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerendergoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
--	---

